

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sînt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Stîrpirea credinței.

Menit e de D-zeu perirei acel popor, în inimile cărui credința nu mai află pământ hrănitor, pentru care biserica nu mai însemnează nimic, ear' religiunea și dumnezeirea sînt povești.

Este acesta un adevăr vechiu, și istoria a lăsat omenimii triste pilde despre aceea că așa este! Unde temerea de Dumnezeu și alipirea către sfintele lui locașuri a slăbit ori s'a stîns chiar de tot, acolo imoralitatea și sîlbătécirea moravurilor se lățește, se întărește, și împinge cu putere tot mai mare pe povîrnișul tuturor relelor ducătoare la perire, pe cei căzuți în virtejul ei!

Pentru aceea nu se poate să doarești un mai mare rău unui popor, de cât stîrpirea credinței lui, — și nu te poți face vinovat de un păcat mai uricios, ca a lucra chiar, la împingerea poporului spre acest pustiu negru.

Și la noi în țeară s'a aflat guvern, care se se hotărăsă a aduce legi ce deschid popoarelor drum larg și pieziș spre această prăpastie, și s'a aflat dietă care cu majoritate de voturi se spriginească această lucrare a nesocotitului guvern!

Ridicatu-și-au bisericile cele creștine (afară de una, cea reformată cu sectele ei) vocile lor hotărîte în contra legilor acestora pe când erau încă numai planuri: n'a plătit nimic; ridicatu-s'au popoarele însăși și din sute de adunări au protestat contra plănuitelor reforme: n'a plătit nimic, totul era glas în pustie!

Adevărat că în gândul seu diavolesc, guvernul mai ales pentru un lucru nu voia să se tragă înapoi dela planul seu: credea că noile legi bisericesti vor fi un cuțit primejdios mai ales pentru popoarele nemaghiare din țeară, că prin ele se vor smulge de sub

înfruirea preoților și așa o să le poată desbrăca mai ușor de haina lor națională, decât până aci.

Vremurile însă pare că vreau să dovedească altceva descreațiilor nostri stăpânitori: că în acel cuțit mai mult ca ori-care dintre popoarele nemaghiare, tăia-se-va însuși al lor popor, și și în sinul poporului lor, acei fii, cu al căror sprigin s'au adus legile nenorocite.

Dela popoarele nemaghiare, spre cinstea lor fie spus, nu am auzit din nici o parte tânguiri, că oamenii s'ar fi aruncat în brațele necredinței, că după căsătoria civilă n'ar mai fi mergînd și la sfînta biserică, cerînd binecuvîntarea altarului Domnului peste zilele celor-ce pășesc la căsătorie, — dar' despre Unguri am auzit și auzim mereu știri cari de cari mai păgâne! Câmpia ungurească e pămîntul priincios pentru holera necredinței. În numărul 19 al »Revistei« am spus cum jumătate din credincioșii reformați ai comunei Gyulavári (lângă Giula) au hotărît să iasă de tot din sinul bisericii, să nu se mai țină de nici un Dumnezeu!

Acum alta și mai și!

La 20 Oct. biserica reformată ungurească din cercul Bichișului, și-a ținut la Seghedin adunarea sa generală, sinodul, și acolo spre înspăimîntarea celor de față, s'a aflat că deși numai un an e dela introducerea noilor legi, deja peste 40% (patruzeci la sută) din credincioșii acestei biserici, nu mai cer la căsătorie și binecuvîntarea altarului!

Acum, vîzîndu-și aprinsă casa proprie, aprigii cerători de ieri ai acestor legi, s'au pus cu fețe îngrijate la sfat, că ce măsuri ar fi de luat pentru împedecarea lătirii și mai departe a răului? Și le e teamă că nu-l vor putea țermuri. Cine ce-și face lui își face!

Fraților Români! Nu vi-le spunem aceste lucruri nici ca să vă desfățați în

ele, nici să vă bucurați de răul ce-l ajunge acum pe acei cari vouă au gândit că vă fac rău, ci ca aflînd și voi uritele știri, să vă înfiorați de ele și de urmările lor, ferind pe toți fiii poporului nostru de a luneca și dintre ei vre-unul pe același drum al pierzării!

Fără podoabe, fără alaiu!

După veștile de mai sus de tristă lăfire a păgânătății, ca un glas mîngăios și plăcut ne atinge urechile următoarea istorioară, întemplantă mai sîptemăna trecută tot într'un oraș din Ungaria, în Komárom.

Comandantul pieței militare de acolo anume, și-a măritat pe una din fiicele sale.

Tinerii însurăței trebuiau, după lege, să meargă și ei la matriculant, să-i »cunune« el mai întăiu.

Pe ziua pusă, matriculantul, îmbrăcat, dragă-mi-te Doamne, în »disz-magyar« și cu chinga peste spate, aștepta venirea părechii tinere. Era sigur că au să vină cu o paradă mai prima, nu fiece, la dumnealui!

Dar' spre marea lui mirare, la cîșul dat, sosiră, în loc de un convoiu cu mare alaiu, numai cei doi tineri însoțiți de doi martori, de nimeni alții, și îmbrăcați în haine simple de tot, cum ies la primblare pe stradă!

Zăpăcit și mirat, Mărhia Sa își făcu datoria, și încheind, îmbie pe însurăței să subscrie protocolul, — când colo, și-ai găst'o! Tinerii miri tăgăduiră subscrierea protocolului, și se îndepărtară!

Cum legea dă voe mirilor a tăgădui subscrierea protocolului »patriotic« — matriculantul rămase opărit.

La biserică lucrurile s'au petrecut chiar din contră: Inșiși mirii cu mâinile lor proprii, împodobiră frumos de tot sfîntul altar și poarta bisericii!

Și în vremea cununiei, care s'a săvîrșit cu deosebită pompă, biserica era tixită de lume și musica militară era și ea de față, însoțind

până la biserică și dela biserică, veselul convoiu și alaiu.

Și eată-ne ajunși în această țeară ce e pusă sub chramul Preacuratei Fecioare Maria, să ne dee pilde de evlavie și de alipire la biserică, însăși cercurile militare, despre care se crede că ar fi avînd mai puțină inimă și simțemînt, decât »civilizții«.

Imn către străinătate.

»Alkotmány«, toaia partidului poporal maghiar, la care nu lucrează nici un Jidan, ci tot numai Maghiari neaoși, (abia sînt trei astfel de foi ungurești dintre cele 2—300), — scrie în numărul seu de Duminecă un articol sub titlul de mai sus, începînd astfel:

»Acum (adecă în zilele alegerilor de deputați) uitați-vă în Ungaria, voi națiuni ale Europei! Acum veniți încă odată la noi toate, cele care în vară ați preamărit în patria noastră »țeara libertății«! Veniți și vă încredințați cu înșiși ochii voștri, cum e, privită deaproape, libertatea noastră!«...

Și înșiră apoi toate bestialitățile, împușcarea în carne vie, ce săvîrșește guvernul țerii în vremea acestor alegeri, asupra potrivnicilor sei, — apoi urmează:

»După-ce toate acestea le veți fi trăit, după-ce veți fi văzut și alegerile însăși, și veți mai fi scăpat în vicia, atunci mergeți voi, străinilor, acasă la voi și spuneți, dar' adevărat, aceea la ce ați fost martori oculari! Spuneți patrioților voștri, care pun libertatea Ungariei mai presus decât pe cea a Angliei chiar, că lor la toți li-au fost sucite mințile în chip rușinos, și că în Ungaria nu numai că nu este libertate, dar' domnește o astfel de mișelie, care numai spre rușine îi poate slugări acestei țeri, dar' nu spre glorie!«

Și așa o urmează pe o față întreagă, strigînd mereu că e o rușine pentru Europa ce se petrece în această țeară sub masca »libertății«, și făgăduind că după alegeri, vor lumina ei înșiși Europa asupra acelei rătăcirii în care e adusă, despre liberalismul maghiar!

Doamne dă să-și țină cuvîntul!

Ear' contele Ferdinand Zichy, căpetenia partidului poporal, în o vorbire rostită către

FOITA „REVISTEI ORĂȘTIEI“

In jurul lacului...

In jurul lacului ce doarme
Visînd adîncu-i înstelat,
Străjeri singurătății nopții
S'au strîns bîtrînii brazi la sfat.

Ca murmurul întîns pe ape
Poveștile din ramuri curg,
Pe cînd, tîrîndu-se 'n tăcere
Fășii de nori se 'ntind spre-amurg.

Tot mai întristător, mai tainic,
In pacea sufletului cad
Nelămuritele cuvinte
Ce șuer crengile de brad.

Pe drumurile singurateci,
Departate-un pas s'aude încă...
O stea mai scapătă în aer,
Sburînd spre liniștea adîncă...

D. Namu.

Bradul și iarna.

— De ce o fi trosnit Bradul, când povestea Mușețelul că iarna e uricioasă, și că nu poate să sufere florile? întrebă Teiul.

— Pentru-că s'a mîniat, răspuse Stejarul; și cînd se mînie trosnește. Ce, n'ai auzit tu asta până acum? Cînd vine vîntul și urlă prin pădure, el strigă copacilor și nouă florilor: »Plecați-vă!« eară Bradul zice: »Stați

drepti!« Și cînd totuși copacii din pădure se închină de frică în fața vîntului, Bradul stă țeapăn de tot, dînd numai din cap și trosnește pentru-că se mînie că nu stăm drepti.

— Dar' ce are a face aceasta cu iarna și cu Mușețelul? zise Teiul.

— Ia întrebă-l, ia întrebă-l! zicea Popul, să vezi răspunsuri nostime.

Dar' Teiul era mai curios. Și cine i-ar fi băgat vină că era curios? Cînd stai an peste an tot într'același loc, nu prea lași bucuros să-ți scape câte o istorie, — doar' poate așa câte-odată de frică să nu primești vre-un răspuns supărător.

Dar' Teiul era înțelept și căută să potrivească un început nimerit.

— Bradule, zise el, cum se face de porți tot mereu aceeași haină și iarna și vara, și pe căldură și pe trig?

— Pentru-că nu sînt mîndru și nu-mi trebuie numai decât să port haine noue, ca voi, răspuse Bradul.

— Na, și-a răspuns?... Acum înghite-o, zise Popul.

Dar' bradul n'avea dreptate; pricina nu era aceasta, căci la urma urmei, el nu avea nici o putere împotriva naturii. Nu-i vorba, că nici oamenii nu sînt mai altfel, și-și socotesc singuri totdeauna ca niște virtuți deosebite, lucruri cari țin chiar de firea lor.

Cel care n'are gust pentru găteală își bate joc de cei plini de desertăciune; ba chiar sînt oameni cari strigă împotriva poeziei, pentru-că n'au nici o aplicare către ea, și aceia au și mai puțină dreptate decât Bradul.

Teiul și dinsul mai că era să se supere de răspunsul Bradului și să nu se mai uite la el; dar' vezi că era curios din fire și așa s'a împăcat. Și bine a făcut; căci pe de o parte nu-ți slugește la nimic să ții mînia, ear' pe de alta n'ar fi aflat istoria despre iarnă și n'am fi aflat-o nici noi.

Teiul bombăni ce bombăni; pe urmă se întoarse earăși către vecinul seu cel neprietinos și zise:

— Tot ai putea să ne povestești ceva despre iarnă; tu o cunoști bine, și se zice că o iubești. Noi ceștialaltii nu știm nimic despre dînsa, căci dormim cînd vine ea, dar' tu veghezi și ve povestești într'una tot timpul lung cât ține ea.

Bradul tăcu cîțva, și toți copacii ascultau curioși, să vadă ce are să spună.

In sfîrșit eată că Bradul zise:

— Lăsați-mă în pace, și dacă vreți să aflați ceva despre iarnă, atunci stați și veghiați. Cel-ce vrea să știe ceva, nu trebuie să-și petreacă vremea dormind.

Convorbirea s'ar fi sfîrșit aicia de nu s'ar fi mestecat Stejarul ca mijlocitor.

El era foarte stimat printre copacii pădurii, pentru-că era cel mai bîtrîn și mai zdravăn.

— Bradule, zise el, te arăți a fi tovarăș neprietenos, dar' tu nu ești așa de uricios cum vrei să pari și lași în totdeauna să se vadă numai ce e mai rău în tine. Eu te știu mai bine, căci te-am văzut cînd abia împlinai un an și de-abia îți dăduse întăiu vlăstar verde. De ce ești așa de înbufnat cu tova-

rășii tîi? Nu ne-a produs același pămînt? Nu se îmbrățișează rădăcinile noastre în adîncimea lui ca și crăcile noastre în vîzduh? Nu înfruntăm noi cu toții la un loc pericole, cărora noi nu ne-am putea împotrivi de am fi despărțiți!

Nu e bine să se desbîne cineva, mai cu seamă pentru așa lucruri de nimic. Pentru-că unii se împodobesc cu frunze și tu ai țepi, pentru-că coaja ta poate e mai aspră decât a fagului, vrei să rămăi singuratic, să te arăți neprietenos, să te arăți ce nu ești? Nu face așa, povestește tovarășilor tîi; fii vesel cu dînsii în ziua aceasta liniștită, deoarece-ce în vremuri grele tot cu dînsii la un loc va trebui să ții piept în fața primejdiilor.

Cuvintele Stejarului erau cuvinte sănătoase. Pe Brad îl atinseră la inimă, cum ar fi fost de altfel și mulți alții atinși.

Se mai gândi puțin și apoi începî:

— Vreți să vă vorbesc despre iarnă? Ei bine, aide să vă vorbesc!... Schimbați-vă părerea cea rea ce o aveți despre ea; căci știu că voi nu o puteți suferi. Să nu credeți că o părtinesc, pentru-că 'mi-e prietenă, eu spun numai adevărul, pentru-că o cunosc. Dar' să venim la fapt!... Cînd Domnul Dumnezeu creă lumea, cînd străluciau florile pe cîmp și copacii în pădure, el chemă Anotimpurile și le zise:

»Uitați-vă ce frumoasă e lumea mea; eu v'o încredințez vouă; împărțiți-vă flori și copaci, dar' căutați de o și iubiți și îngrijiți«.

Anotimpurile se simțiră atunci foarte fericite și se bucurară din fundul inimii la un loc cu copacii naturii.

alegătorii din Tyrnau (ținut slovacesc) a zis despre naționalități (popoarele nemaghiare):
 Și politica față de naționalitățile o întemeiem pe creștinism, și iubirea de aproapele voim s'o întindem și asupra lor. Nu ținem cu aceia, cari vor să maghiarizeze cu puterea ș. școala și biserica, și cari cu cetățenii vorbesc numai în o limbă lor necunoscută! In anii din urmă am umblat mult printre popor, și am ajuns la trista cunoștință, că Slovaci vede în statul ungar și în slujbașii sei, dușmani, și crede că față de el este iertat (slujbașilor) ori-ce, ce față de Maghiari nu! Maghiarul s'a făcut dușmanul naționalităților, și nu le îngăduie să-și trimită oamenii lor în dietă, unde s'ar putea vindeca atâtea neînțelegeri și ar putea ajunge la o credință mai bună!...
 Eată tot atâtea mărturisiri adevărate. Bine că le face un Ungur, și mulți sunt spriginitorii lui.

„Aleșii“ dela noi.

Mercuri s'au întemplat alegeri de deputați în 349 de cercuri electorale în țeară, între care și în cele 6 din comitatul nostru. În puține părți însă alegerile vor fi fost așa de liniștite ca aici la noi. In 4 locuri a fost tot numai câte un singur candidat, pe care l-au proclamat »ales« de dimineață și apoi dă cu oamenii în birt la »chef«!

Au reușit: la Deva: Barsay Kálmán; la Orăștie: Nopcea Elek; la Dobra: Lázár Arpád; la Hațeg: Mara László; la Hunedoara: Pogány Károly; la Baia-de-Criș: Jósika Gábor.

Din capul locului trebuie să spunem, că ne așteptam la mai mult din partea alegătorilor români! Nu ne putem deloc mândri cu ținuta părții celei mai mari dintre ei! Până să ne sosească dări de seamă din celelalte, să arătăm deocamdată cum s'au purtat »alegătorii« români în 3 cercuri, în al Orăștiei, Hațegului și Zarandului.

În cercul Orăștiei cuprinzând peste 50 de comune, *inteligința* română, cu bucurie putem vesti, că a arătat, pentru sine, o ținută corectă, românească, stând departe de alegere! În Orăștia însăși, *inteligința* a redactat și publicat cunoscutul apel, ca oamenii noștri să stea acasă, lucru ce-i servește spre deservirea onoare, și căruj apel *inteligința* de prin comune, aproape întreagă, i-a și dat cu cuvântă ascultare! Căci dacă din 50 de comune, unde avem cel puțin 60 de preoți și pe-atăia învățători, abia am putut vedea vre-o 10—13 inși, ce se numesc, foarte pe nedrept, și ei popi și dascăli, ear' de fapt oameni mai slabi în toate privințele ca înșiși nenorocii țărani încredințați »luminării« lor, — asta nu poate știrbi, ci mai curând scoate tocmai la iveală partea cealaltă, bună și covârșitor de mare, de preoți, învățători și *inteliginți*, ce au stat la locul lor, precum le cerea binele și cinstea neamului.

Eată anume cine au fost cari n'au înțeles glasul națiunii lor, ori în inima stricată a că-

roră acel glas n'a putut afla răsunset: în frunte popa Nicolae Avram din Șibișel, sfințitul Paladie din Renget, Adam Lupșor din Turdaș și P. Lula tot de-acolo, cu învățătorul lor I. Răduț; Nic. Lazar din Pricaz, cu inv. Petruțesc de acolo, părintele Budoiu din Boiu, Basaraba din Vaidei, Ungur d'n Uroi, — inv. N. Popovici din Orăștioara, Găzdău, Pera (Boiu): vre-o 13 inși, cari însă nu mult adaug nici nu subtrag!

Incolo *inteligința*, repetăm, la locul ei! Despre poporul *insuși* însă fiind vorba, lucrul vine chiar întors: Bunii au fost aici mai puțini, și răii mai mulți!

Între cei *buni* trebuie se punem la locul întâiu pe alegătorii români din Orăștie, meseriași și popor, cari nu s'au arătat de loc, la alegere, ci și-au văzut de treburile lor. Asemenea *Balomireni*, cari ear' au stat acasă aproape toți! Onoare lor.

Între ceialalți, cari au dat năvală asupra orașului atrași de vestea mincinoasă a banilor și de mirosul papricașului și a rozolci, trebuie să punem la întâiu loc pe neîntrecuții în d'al de astea Pricăzeni, cari până în ziua au venit droaie să stea g'edă, apoi cei din Turdaș, Berii, mulți din Romos, din Vinerea și Cugir chiar! — precum și din alte comune. Au venit aproape jumătate alegătorii din popor! *Inteligința* noastră s'a înscărbat mult de această slăbiciune și nedisciplină! Vina? Ademenirile și amenințările solgăbiraclor prin notari și primari, precum și coruperea practisată la alegeri, beuturi, mâncări și bani, căroa poporul nu se știe împotrivi cu destulă vrednicie!

O observare: Avem în acest cerc mai mulți notari români: acestia ni-au făcut multă stricăciune, întrecându-se a aduce popor cât mai mult. Primarii comunali asemenea. Primind amănunte despre îndemnurile ori coruperele acestora, le vom da la lumină! E scandalos ca chiar Români să ne strice mai mult!

După marea »ispravă«, poporul a fost împărțit în birturi și îmbetat, ear' domni au banchetat deosebit la »Schechenyi.« Au lipsit dela banchet mulți Unguri de frunte din Orăștie, n'au putut lipsi însă domni notari români din jur precum nici senatorul nostru orășenesc român și protonotarul român! — Să le fie de bine!

Din Hațeg ni-se raportează tot așa. »Onoare Hațeganilor, căci nici unul n'a luat parte! Nici nu s'a văzut picior de Hațegan pe piața la alegere!« scrie corespondentul nostru.
 Din jur însă au venit, vestiții »nemeși« de pe țeara Hațegului, cu unii popi și dascăli, ca Samson Pop din Peșteana, B. Suciu din Șerel, Nandra, bătrânul, din Băești, preotul din Uricani și Ponor, și Z. Muntean din Sălaşul-de-sus, ear' dintre dascăli Moș Gábor din Riu-alb.

Din Zarand ni-se scriu următoarele:
 Baia-de-Criș, 28 Oct. 1896.

Alegerea dela noi, terminată cu reușirea guvernamentalului br. Jozsika, are și ea destule pete negre. Deși luminați în urma adunării dela 22 l. c. și mai ales prin »Revista« d-voastre,

alegătorii români, mînați de daturi rele votară astăzi vre-o 700, cam a treia din numărul întreg!
 Mai trist e, că cei-ce s'au întrecut în zelul de a țiri cu fel de mijloace pe țărani la urnă, sînt notari »români« și vre-o câțiva preoți, preoți numai cu numele!

Cunoscutul în de acestea Incău, notar în Vața-de-jos, a dus din unele comune pe toți, câți au fost alegători și încă cu mare alai! Peste tot mai întreg cercul pretorial Baia-de-Criș (afară de vre-o 2 comune) s'a întărit, ca în vremile când alegeam deputați naționali români. De aici au fost la urnă și preoții următori: Micluța (Rișculița), Simedrea (Tătarești), Vlad (Tomești) și cel din Prevăleni.

Acest cerc de altfel totdeauna a fost expus la corțeș de specia cea mai rea, și fiind și preoțimea slabă, — va mai trebui mult până să ajungă a-și cunoaște datorințele lor de Români!

În cercul Bradului doi notari »români«: Nicolae Fugată (Luncoiul-de-jos) și Augustin Oniț (Miheleni) au întrecut pe toți ceialalți, lăsând departe în urma lor chiar și pe notarii unguri. La atăta »zel« din partea acestora nu se așteptau nici stăpâniilor lor, de cum Români. Pe când din comunele Ungurilor, Baternay (notar, Cristior) și Szabó (notar, Brad), au venit abia 4—5 mult 10 din câte o comună, pe atunci dela »Români« Fugata, Oniț, cel puțin 20 alegători din o comună, multe chiar peste 20! Numai din »micul, dar« bravul popor» din Scroafa, filia tinărului preot Ioan Fugată (fratele notarului) numărai — 20! Întrebat fiind unul din parochiunii preotului Fugată, ce e cu ei, căci alte-ori s'au purtat bine, preotul i-a dus până aci tot pe calea cea bună, a răspuns: »Noi nu sîntem de vină, căpeteniile noastre sînt a dracului. Popa numai atăta ne-a spus să mergem Joi la adunare în Brad, mai mult nimic nu ne-a luminat, apoi notarul cu biracle ne-au strîns ca în fere! Biroul noaptea a umblat din casă în casă și ne-a dat câte 3 fl., spunându-ne că de nu mergem, ne si-lește cu darea!

Un anumit Ioan Poenar din Podele (notar, Fugată) a scos visumreperum pentru bătaia ce i-a dat-o primarul comunei cu jurații, fiindcă unul ni vrea să se ducă la alegere!

Notarul Oniț a dus mulți din Blăjeni, Miheleni, Zdrapț, Potingani. Noaptea i-a ținut pe toți cu beutură și carne de oaie în Brad la »Hungaria«.

Să nu se uite, că acești domni sînt membri ai sinodului protopresbiteral al Zarandului etc. și când nu-i aude și nu-i vede solgăbirul, își bat pieptul, că-s Români!

Preoți și învățători din pretura Bradului n'a fost nime.

Corupția ca totdeauna a fost mare. Fiecare alegător alui Jozsika a primit 3 fl., mâncare, beutură, trăsura. Birăul din Blajeni cetea de pe o listă numele alegătorului, îi da bani în fața mulțimei, și-l băga la votare. Societățile nemești de mine au trimis pe lucrători la alegere pentru Jozsika, sub amenințare că-i dă afară din lucru! —

În comunele unde oamenii n'au fost terorizați s'au purtat bine! Puțini s'au dus din Trestia, Seliște, Peștera, Ormîndea, Băița,

Brad, Cristior, Curechiu, Terețel, Șsuri, și Herțegani. Onoare acestora!

Sfîrșitul: Îmbucurător că *inteligința* în partea ci covârșitoare, aproape întreagă, aude și înțelege glasul vremii și al națiunii și îl ascultă, poporul în parte și el, ear' mare parte — nu!

Învătătura: Să ne curățim cât se poate și de puțince uscături de printre noi și să ne îndreptăm acum toată luarea aminte, și să ne punem toate puterile noastre în slujba unei lucrări curagioase și stăruitoare pentru luminarea acum și a poporului, pentru ridicarea lui la sinul *inteliginței* și legarea lui de noi. Dacă am ajuns azi să vedem *inteligința* fiind una, și anume în bine, — să ajungem mâine să vedem și pe popor, și să fim apoi fericiți de arătările neplăcute și foarte triste, de care de astă-dată nu am putut fi!

Pe aiurea.

Despre felul cum pe aiurea s'au săvîrșit alegerile pentru dietă, e destul să spunem că acelea numai alegeri nu au fost! Slugile guvernului au fost scoase din urne cu puterea baionetelor, între cele mai nerușinate încălcări de drepturi și de lege!

Armata țerii nici n'a fost deajuns pentru a fi pusă în slujba satrapilor stăpînirii, ci în unele comitate s'au conchemat *reserviștii* pe vremea alegerilor, ca să poată fi armată de-ajuns! Afară de aceea din Austria și anume din cetățile Brün, Lemberg și Troppau, a fost transportat un regiment întreg de infanterie austriacă în Ungaria și împărțit în cercuri la alegeri!

Și încă până a nu se începe alegerile, s'au întemplat atâtea ciocniri între armată și cetele de alegători, că în 27 Oct. erau deja 19 morți și 75 de greu răniți, ca jertfe a libertății alegerilor în Ungaria!

IMBRĂȚIȘAȚI NEGOTUL.

(Urmare).

E dar, lucru mare *avurea*, banul, în vicața atât a singuraticilor, cât și a popoarelor!

De aceea, neperzând, firește, din vedere nici partea spirituală a desvoltării, bine e ca noi totdeauna și peste tot locul unde ne adunăm mai mulți Români laolaltă, să nu perdem privilegiul de a chibzui și a ne sfătui ca frații cei buni împreună, cum anume am putea eșt mai curând și mai ușor și din acest neajuns ce ne ține legați la pământ? Cum am putea porni și neamul nostru pe drumul unui avânt mai îmbucurător întru agonisirea de bogăție, după care apoi așa de ușor vor și pot urma și celelalte?

Pentru a putea căuta un răspuns acestei întrebări, ar trebui mai întâiu să răspundem la o altă întrebare, că din ce isvoare mai ales se câștigă *avurea*? și să căutăm apoi, pe cari din acele isvoare poporul nostru le cunoaște și le folosește în măsura cuvenită?

Dar' aceasta a ținut puțin, și numai începură ici și colo neînțelegeri între dinșii.

Primăvara cea obraznică și schimbătoare nu putea să se suferă cu iarna cea tactică; Verei arzătoare i-se părea că Toamna are prea mult sângere rece; Toamna ocăra Primăvara că prea răsfată florile; — în scurt ceartă se aprîndea din ce în ce mai tare, ear' florilor și copacilor le mergea rău de tot.

Atunci Toamna zise:
 — Lucrurile nu mai pot merge astfel; nu putem să ne suferim la un loc, hai să ne împărțim.

Și așa și făcură. Anotimpurile își împărțiră pământul între ele: Iarna își clădi locuința la capete, la cei doi poli; la mijloc, încîngînd pământul, se așeză Vara, ear' Primăvara și Toamna își așezară domniile între Iarnă și între Vară.

O să vedeți mai la vale că n'au rămas tocmai la această împărțeaală; dar' acum e mai tot ca atunci și iarna tot mai locuește în casa ei cea veche.

— Da de unde știi tu asta? întrebă Teiul.
 — Văru-meu care a fost odată la dînsa de a văzut-o, mi-a istorisit toate.

— Să băgați de seamă, că asta ne minte, șopti Ploplu cătră vecin.

— Cum a putut văru-tău să se ducă s'o vadă? întrebă Teiul; nu trebuie și el să stea tot așa de nemișcat ca noi?

— Să vedeți cum s'a întemplat, răspuse Bradul. Au venit odată niște oameni îndrăzneți, întreprinzători, și au căutat lemne, ca să construească o corabie. Văru-meu, un brad înalt și sprinten, sta mândru de tot printre ceialalți copaci ai pădurii. Cum îl zăriră oamenii, și puseră ochii pe dînsul, și făcură din el un catarg de corabie. De aci porniră pe mare. Marinarii înfășurară pe vărul meu

cu o pânză mare și-i ziseră: »Ține-o bine! Ear' de virful lui legară un steguleț în felurite colori ce străluciau de departe. Vărul meu era vesel de tot pe drum și-și vedea bine de datorie, ear' când venia vîntul și voia să-i răpească pânza, el o ținea bine și nu se îndoaia; de aceea și corăbierii îl cinsteau mai presus de toate celelalte lemne ale corăbiei.

Ei mergeau tot mereu înspre Nord, și ce să vezi dumneata?... Ajunseră la casa Iernei. Casa se vedea simplă, dar' bine clădită și când bătu corabia la ușă, eată că le eși Iarna înainte, mirându-se foarte de această *visită* ciudată. Totdeodată însă îi veni în minte, că atunci când vine ea la ei, foarte adesea e foarte puțin prietenește primită; deci nu se simția nici ea pornită spre găzduire și dădu din cap astfel, încât fulgii cei albi cădeau mărunți prin prejur.

Atunci băgă de seamă pe vărul meu, și pentru-că ea are o slăbiciune cu totul deosebită pentru noi, Brazii, se făcu numai îndată prietenoasă și de aci încolo se te ții vorbă! Vru să afle cum îi mergea fecăruia dintre frații lui, și după-ce catargul îi dete toate deslușirile, începî și dînsa să spună câte și mai câte povești minunate.

Ce auziți voi azi dela mine, sînt spuse tot de ea.

Povestirile ei nu se mai sfîrșiau și era așa de fericită cu amintirile pe cari le desfășura pe toate, încât nu mai voia să lase corabia să plece și o încinse cu brațele ei puternice. Văru-meu nici că e în stare să spună, cât de frumos era. Dar' cât se simția el de bine, pe atît de rău îi mergea întregului personal, oamenilor.

Întro dimineață îi auzi sfătuiindu-se între dînsii:

— Lemnele noastre au ars toate, proviziă de mâncare e pe sfîrșite, zise cărmaciul, și dacă nu s'o topi ghița mai curînd, vom pieri într'un chip îngrozitor; să tăiem catarul în bucăți și să-l ardem, astfel cel puțin o să o mai ducem cătvă.

Când auzi acestea, văru-meu începî să se roage de Iarnă, să dea drumul corabiei, și Iarna îi împlini rugăciunea, pentru-că să-și scape prietenul, — lucru ce n'ar fi făcut numai de dragul oamenilor. Ea lăsa ghița să se topească și corabia cu echipagiul se întoarse cu bine în țeara ei.

— Bine a făcut, strigară copacii într'un glas.
 — Acum stați să mă întorc la istoria mea, zise Bradul...

Vă să zici, cum am spus, pământul era împărțit, și anotimpurile aveau fecare domnia lui deosebită.

Și fără îndoeală că astfel ar fi rămas lucrurile, de nu era Primăvara, care cu nestatornicia ei dădu earăși naștere unei schimbări. Ei nu-i plăcea să stea tot la un loc, ci chemă anotimpurile și le propuse următorul lucru:

— Haidați să ne împărțim într'altfel, zise ea; și pentru-că pământul e al nostru, să nu rămănem țermurite numai pe câte un spațiu. Fiecare dintre noi să aibă un timp anume, când tot pământul să fie al lui, să-l stăpânească el.

— Eu, zise Vara, mă mulțumesc să-mi păstrez mijlocul pământului.

— Și eu polii mei, zise Iarna.

— Primăvara cea ușuratecă se învoi la oate, numai să ajungă la scopul ei, și Toamna trăgea nădejde să se despăgubească într'alt chip. Așa să încheie tocmeala, și Primăvara și voia să între în stăpînirea ei, când Iarna cea cuminte zise:

— Dar' pentru-ca nu unul să ia tot ce e frumos pe pământ, să ne împărțim și ce e frumos.

— Fie, zise Primăvara; eu iau bobocii!

— Florile să fie ale mele! zise Vara.

— Poamele sînt ale mele! strigă Toamna cea lacomă. Și frunzele copacilor să rămână ale Iernei.

Iarna se învoi, tocmeala se făcu și Primăvara își și începî domnia. Ea făcu să iasă bobocii, sărutînd copacii și florile, și toți îi zimbiau. Când se deschiseră pe urmă bobocii, când mii de fețe începură să strălucească pe foi și flori, veni Vara de luă loc pe tronul pământului. Dar' pe dată începî să se strice rîndueala; căci Toamna, care veghea întotdeauna cu luare aminte asupra intereselor ei, făcu o învoeală deosebită cu Vara, precum că Vara să-i lase și ei flori, și ea să-i dea în schimb poame; totuși a știut bine să potrivească lucrurile și să-și păstreze ei ce era mai bun.

În sfîrșit veni și rîndul ei la domnie și adună grăbit poamele, căci la aceasta avea drept.

Dar' se mai întemplase încă și altceva, prin care biata Iarnă fu foarte păcălită. Vă aduceți aminte că după împărțeaală, frunzele copacilor căzuseră în partea Iernei. Pe vremea cea arzătoare a Verei, când sus atirna frunză lângă frunză și jos în iarbă străluciau florile și-și desfășurau cochet miile lor de fețe, frunzele începură a se îndrăgosti cu florile. Cum se întemplă adesea, dragostea aceasta începî cu fel și fel de glume. Când Soarele cald și strălucitor voia să acopere Florile, Frunzele copacilor se puneau între el și Flori; dar' uneori se dădeau într'o parte și bietele Flori se plecau sub lumina Soarelui care cădea deodată asupra-le și le orbia,

Trei sânt, mai ales, ramii de muncă cari aduc unui popor avuție: *economia, meseriile și negoțul*.

Cu *economia* se deprinde poporul nostru din destul, acesta fiindu-i chiar aproape singurul isvor de câștig, (că apoi cu destulă pricepere ori ba, asupra acesteia ar încapa multă vorbă); *meseriile* încep și ele să prindă rădăcini printre noi, deși nu în măsura, și măestrii nu stând la înălțimea și deșteptăciunea, la care ar fi de dorit; — dar *neguțătoria*, deși e doar' cel mai mănos între cele trei isvoare de venit pomenite, e totuși atât de puțin îmbrățișată de poporul nostru, că trebuie să ne cuprindă mâhnirea! Căci poporul român își face șieși o mare nedreptate și un mare rău, nesocotind, precum nesocotește, *neguțătoria*!

Noi nu putem din destul pune la inima fiecărui părinte român ce vrea să-și fericească cu adevărat familia, să nu uite a face pe unul din fiii sei neguțător!

Și stăruința noastră aceasta va fi înțeleasă, dacă vom spune *cu cât și din câte puncte de vedere* aflăm noi *neguțătoria mai vrednică* de îmbrățișat, decât, bunăoară, *plugăria noastră*!

Am rugat pe mai mulți negustori români, pe cari îi cunoaștem de oameni cinștiți și binevoitori neamului nostru, să-și pună mâna pe inimă și să spună, din ce puncte de vedere află ei înșii *neguțătoria de mai bună, ca, de pildă, plugăria?* Toți s'au unit într-o mărturisire următoarele:

1) E mai bună, pentru că *capitalul* pus într'ansi, îți aduce de cel puțin 5 ori, ba și de 10 ori atât de multă dobândă ca cel pus în *economia de câmp*! Să luăm, drept zăgrăvire, o cifră: Un negustor își deschide prăvălie și bagă în ea marfă de 5000 fl. Acești 5000 fl. îi aduc lui, dacă e numai cătuși de cât isteț și pricepător al meseriei sale, alte 5000 fl. venit la an! Să substragem din astea cheltuelile și plățile ajutoarelor, cu, cel mult 2500 fl. la an: lui îi rămâne un profit curat de 2500 fl. după cele 5000! — Să luăm același capital și să-l punem în pământ. Cumperi vre-o 25—30 jugere de pământ. Le sameni cu grâu, și, scotind toate cheltuelile până să vezi roada acasă ori chiar prefăcută în bani, nu ai după juger mai mult de 20 fl. curății, și și asta în ani buni! Așadar' vre-o 500 fl. după același capital care neguțătorului i-a adus 2500 fl., de 5 ori atâta! Acestea nu s'vorbe, nici povești, ci adevăruri! Și lucrurile și firesc. Cumpăr marfă de o sumă anumită și o vînd în timp de o lună cu dobândă! Capitalul îl bag de nou în altă marfă, și ear' o vînd cu dobândă, și poate asta se repeteste de 3 sau 4 ori într'un an. Așadar' același capital, mie mi-a rodit de 3—4 ori într'un an, în negoț, pe când băgat în pământ numai odată îmi putea aduce roade pe un an! Și de aci poți înțelege, de ce oamenii așa ziși de «geșeft», adică cu duh și curagiu întreprinzător, nu se apucă de *economie*, ci de *negot*, fie cât de slab! De aci aruncarea cea cu atâta lăcomie a tuturor neamurilor mai pricepătoare, asupra *neguțătoriei*, cum o fac Sași, Ungurii, și îndosebi Jidanii. De ce nu vezi pe un Jidan apucându-se de *economie*?

Pentru-că cum *economia* aduce de 10 ori mai puțin ca negoțul, lui *i-ar trebui 10 ani* să aștepte până să câștige cât câștigă, cu același capital, într'un an, din negoț! Așadar' nu încap vorbă: Capitalul băgat în *neguțătoria* îți aduce un venit ca și care mai frumos nu poți aștepta!

2) Alt cuvânt pentru înbrățișarea *neguțătoriei*, e, că *risicul*, adică primejdia de-a rămânea dintr'una sărac, pe neguțător nu-l amenință, îi nici-odată, ca spre pildă, pe plugar. De-i vara prea ploioasă, bietul econom e potopit; de-i seceta prea mare, tot așa. De asigurat contra acestor rele nu se poate asigura. Dar' după seceta ce l-a chinuit, urmează de regulă vijelii și furtuni groaznice, cu grindină: inima bietului econom e de nou strînsă de zgârcii frigii și prea adeseori grindina îi bate holdele, îi zdrobește viile și poamele, și el e sărac pentru anul acesta ori și pentru alții înainte! Unde are neguțătorul teama aceasta? Și apoi bietul țeran ori a avut roadă ori nu, din câmpul seu, dar' rînd de creițării de lipsă tot trebuie să-și facă, să-și ducă negustorului pentru marfa de care are neapărată trebuință! De cine-i dar' mai bine?

Dela Șiria.

Conferența alegătorilor români.

Șiria, la 25 Oct. 1896.

Credincioși ținutei lor de până acum, conducătorii cercului electoral al Șiriei au ținut să scoată la iveală nu numai *existența partidului național român*, dar' și arete, că înțeleg a-și face datoria între toate împregiurările date. De aceea ei au convocat pe azi o conferență a alegătorilor români, la care *brazii țeranii au și răspuns în număr mare!* Conferența s'a ținut în curtea reședinței protopopului. A fost de față însuși pretorul și notarul. *Proții și învățătorii din tract au venit și ei aproape toți!*

Conferența a fost deschisă de dl Dr. Iacob Hotăran. S'a ales președinte ad-hoc dl George Popovici, protopop; notar Ioan Morar, preot în Măderat. În clubul electoral cercual s'a ales președinte dl Dr. Iacob Hotăran, vicepreședinte dl George Popovici, protopop; notar Ioan Morar (Măderat) și Filip Seuca și 11 membri. Ca delegați pentru conferența națională s'au ales dl Dr. Iacob Hotăran și I. Morar, suplینți Dr. Stefan Pop din Arad și I. Russu Șirianu.

Vorbitorii, dnii George Popovici și pretorul I. Morar au arătat însemnătatea conferenței și cuvintele pentru cari noi, Români și de astă-dată trebuie să rămânem pasivi față de alegerile pentru dietă, și s'a votat o hotărîre foarte bărbătească în acest înțeles, *protestând totodată contra opririi conferenței!*

După acestea țeranul Nicolae Lazarescu a conjurat pe alegători să respecte hotărîrile aduse în conferență. La cererea generală a vorbit apoi dl Vasile Mangra, care a felicitat pe cei veniți la conferență și a arătat

lipsa unei lupte stăruitoare și a bunei înțelegeri cu conducătorii cei din-centru.

Incheind conferența, dl protopop Popovici mulțumește alegătorilor pentru ținuta lor laudabilă și îi îndeamnă să se arete și pe viitor, bărbați hotărîți, Români cu inimă!

NOUȚĂȚI

Lumină electrică în Orăștie. Aflăm că dl Rudolf Kaes, proprietarul morii cu abur și al fabricii de gips din Orăștie, a înaintat la magistrat rugare de concesiune pentru luminarea orașului și a localităților, cu *lumină electrică*. Inserăm cu bucurie știrea, și dorim întreprinderii ajungere la bun sfârșit.

Adunare de protestare. În fața volinței guvernului unguresc, de-a opri conferența dela Sibiu, aflăm că tinerimea universitară din București a fost conchemată pe Luni la o mare adunare de protestare în sala »Orfeu« din București.

Fragi și flori. În ăstan am avut o toamnă lungă și călduroasă, cum numai rar. Intrăm în Noemvrie, și peste zi e încă cald detot, numai peste noapte și diminețile sânt reci. În săptămânile trecute s'au văzut chiar pomi înfloriți a doua-oară, ear' în zilele acestea un țeran venind cu carul dela pădure, trecea prin Orăștie avînd în pălărie un mănunchiu mare de fragi coapte, de care spune că se găsec multe. În unele grădini în Orăștie, a răsărit fasole și a crescut naltă de o palmă, din sămînța căzută de sine peste vară. Cătră sfârșitul acestei săptămăni a început a se răci mai bine.

„Liga română“ este numele unui mare ziar național ce a început să apară la București odată pe săptămână (pân'acum 3 numeri ce i-am primit și noi) sub conducerea comitetului central al »Ligei«. *„Mesagerul național“* va trece cu abonații sei la această foaie și va înceta.

Aminare. Era vorbă să se întemeieze un nou ziar românesc și anume la Arad, sub conducerea dlui V. Mangra, în redacție cu vechii redactori ai »Tribunei«, și că va începe să apară dela 1 Noemvrie. »Liga română« află că apariția s'a amînat pe timp nehotărît, întemeietorii nefiind încă înțeleși asupra unor lucruri privitoare la plănuitul ziar.

Căsătorie. Dl I. Russu Șirianu s'a căsătorit la București în 22 Sept. v. cu d-șoara Lucreția Popescu, fost profesoară la școală elementară de fetițe din Sibiu. Trimitem călduroase felicitări.

Cununie. Dl Nicolau Onet, teolog absolut din Albac, își va sërba la 24 Octomvrie st. v. cununia cu d-șoara Maria Goia în biserica gr-or. din Sopotol-Peș. Le dorim fericire.

sărăcuțele. Florile închideau ochii strîns și Frunzele rîdeau într'ascuns sus pe crăci.

Altă-dată când da câte o ploaie binefăcătoare, foile mai păstrau pe ele picături, și când credeau florile că trecuse ploaia, ele numai lăsau picăturile să cadă, încât florile se speriau și scuturau din cap. Lucrul acesta, care la început fusese numai o glumă, ajunse curînd să fie un serviciu de iubire, căci Soarele se făcea din ce în ce mai cald și bielele Flori plâpânde s'ar fi uscat toate, de n'ar fi fost Frunzele, cari, ca o pavăză, primiau ele săgețile de foc ale razelor lui.

În cele din urmă simțindu-și dragostea mai adâncă nu le mai erau de-ajuns glumele și căutără un mijloc ca să se ajungă.

Dar' cum să facă, căci Frunzele atîrnau sus, și Florile străluciau jos în iarbă?

Însă dragostea știe totdeauna să-și găsească cale. Frunzele și Florile își aleseră un trimis care să le ducă de sus în jos și de jos în sus suspinele și jurămintele. Alesul fu Edera, care dăduse de jos de lângă flori și se suia în sus spre frunzele copacilor împletindu-se, ca o cunună verde, strîns foaie lângă foaie, scară a dulci jurăminte, lanț de dragoste tainică. Cine nu-i recunoaște la întâia privire această încântătoare chemare?... Cine nu simte că din ramurile ei vecinic verzi par'că adie o suflare tainică de dragoste tină?

Și Florile și Frunzele se mulțumiau cu această ducere de vești dela unele la altele. Domnia Toamnei mergea și ea acum pe sfârșite, și Toamna voia să-și culeagă cele din urmă flori de prin câmpii.

Frunzele se îngălbeniră de dor și se rugară cum știură mai frumos de Toamnă, să le mai lase numai o singură dată să stea cu iubitele cari muriau.

Și Toamna le ascultă rugăciunea macar că nu era dreptul ei să facă aceasta și astfel călcă drepturile Iernei, care numai ea avea stăpînire asupra Frunzelor: Toamna scutură pomii, și Frunzele căzură.

Atunci ce să vezi? Începî o vieță de dragoste nebună.

Toamna, care se bucura și ea de aceasta, se însoți sîlbatecă la joc; Frunzele s'burau învîrtindu-se ca într'un vârtej împrejurul Florilor, pînă când acestea din urmă își plecară capul ostenite și prăpădite, și Frunzele se culcară și ele la pământ pentru vecie la cîntecul cel din urmă pe care-l scoase Toamna cu vijitul ei

Eată că sosi și Iarna. Nimic nu mai era înverzit ca să o primească, afară de noi bieții brazi; — căci avînd ace ascuțite în loc de frunze ca ceialalți copaci, nici o florică nu voise să ne iubească, — noi și Edera care sta și ea încolăcită pe copaci legându-i pe unii de alții, par'că ar fi voit să gătească Iernei un arc de triumf, și întinsă din cracă în cracă, par'că voia să ascundă nerecunoștința Frunzelor și să împrumute copacilor podoabă în locul florilor perdute și risipite în vînt.

Iarna văzî aceasta și fu mișcată. Și pe când, mîniată, gonja pe cele din urmă frunze cari fără voia lor atîrnau ici și colo pe câte o cracă, părăsite și singure, și le arunca peste ghiață și zăpadă, zise în chip solemn frunzelor de ederă:

— Pe voi am să vă apăr, pe voi am să vă păstrez pentru ce e mai plăcut, pentru ce v'ați ales singure; fiți și rămăneți trimișii dragostei, duceți prietenii ăcute dela floare la frunză, dela toamnă la primăvară, aruncați un pod vecinic dela un anotimp la altul!

Chemarea voastră este: să îmbrățișați și să uniți. Voi să fiți amintirea cea totdeauna verde a câmpiilor și a pădurilor, voi să înfrângeți chiar și strășnicia iernei.

Astfel vorbi Iarna cătră Ederă, dar' nouă Brazilor ne dăruî ca toată dragostea și ne pregăti onoruri la cari voi ceialalți copaci nu luați parte.

— Și anume care? întrebare atinși ceialalți copaci.

Iarna este anotimpul când se deschid inimile cătră sentimente, urmă Bradul. Oamenii știu lucrul acesta, căci nici într'un timp nu se string mai aproape sentimentele decât iarna. Ea aduce cu sine și sîrbatoarea plină de sentiment, sfîntă și tainică, a Crăciunului. Oamenii zic: Moș-Crăciunul este dragostea părinților, a prietenilor; dar' nu e adevărat. Când și-o pune el la cale ale lui, atunci s'a isprăvit, o pat oamenii. Zi și noapte cugetă la el mama în timpii dintăi ai iernei, dar' aceasta numai pentru-că Moș-Crăciun îi șoptește mereu la ureche. Și cine iasă de Crăciun ca să tîrguească, acela aduce întotdeauna acasă mai mult decât voise, acela își goleşte pungă mai mult decât își pusese de gând. Și să nu credeți că lucrurile cele frumoase îl farmecă; nu, pricina e Moș-Crăciun, care pretutindenea face la semne și șoptește și te atinge la inimă, de 'ți-se deschide mâna, și așa și ear' așa pînă-ce ajunge de pregătește cea mai bogată bucurie. Noi cetălalți, brazii, noi știm aceasta, căci noi sîntem în totdeauna acolo, noi sîntem pomii de Crăciun, și în veselia cea mai mare a sîrbătorii, bunul Crăciun ne-așează la mijloc. Noi nu lipsim de nicăiri, nici din palat, nici din colibă. Macar cât de săraci să fie părinții, un rînd de luminărele tot au să înfigă în crăcile noastre verzi pentru bucuria copiilor. Aur

„Ce povestește pădurea?“ este titlul volumului 86 din prețioasa „Bibliotecă pentru toți“. Sînt patru istorioare pline de poezie și farmec. Drept cea mai doveditoare laudă, tipărim în foiaș numărului nostru de azi, istorioara „Bradul și iarna“. Este a doua în volum. »Floarea macului« își sfîrșise povestea sa măiastră, ascultată de toate florile și de arborii pădurii, și după ea începe »Bradul«, precum vedeți. După el ia cuvînt »Păraul« și pe urmă »Piatra«. Cetînd »Bradul și iarna« va înțelege fiecare ce frumșeți află în acest volumaș și va grăbi, credem, a 'și-l cumpăra. Se află la librăriile romănești din Brașov, Sibiu, Caransebes, etc. ear' în Orăștie la librăria dlui H. Graef, (vezi inseratul de pe pagina a patra a numărului de față).

Tot în »Bibliotecă pentru toți« a apărut Nr. 87: *Cugetări asupra popoarelor vechi: „Berberii“, „Hesperidele“* — de G. T. Buzoianu (o urmare a nrului 72 despre »Egipt«); ear' Nr. 88—89 e: „Denisa“, piesă teatrală în 4 acte, de Alexandru Dumas fiul, tradusă admirabil de Dumitru Stănescu.

Recomandăm de nou și cu multă stăruință operele apărute în această bibliotecă aleasă, îngrijită și ieftină!

Moarte. Emil Nemeș, rigorosant în medicină, fiul dlui Al. Nemeș, jude reg. în pensiune, la Cluj, a încetat din vieță la 22 Oct. n. în etate de 23 ani.

— Iosif Hanches, preot în Boholt și soția, au avut durerea de a perde Mercuri (28 Oct.) pe fiul lor Viorel-Iancu în fragedă etate. Fie-le țîrina ușoară.

„Convorbiri literare“ cea mai veche și serioasă revistă literară română, apare, odată pe lună, în București la dl Müller, câte 5 coale mari un număr. Cuprinde studii științifice, critice literare, nuvele, piese teatrale și poezii. În numărul mai nou (10, pe Oct.) are o mulțime de lucruri bune, între care și poezii de Coșbuc, D. Nanu, etc. (Reproducem, drept model, una în foiaș de azi). Costă 7 lei 50 bani pe 1/2 an. Îndeosebi aflăm un interesant articlu asupra lui »Ioan Brătianu«, tradus din un volum (3068) al bibliotecii universale germane, scris de un German, o amintire binevoitoare și de haz asupra marelui bărbat român.

POSTA REDACȚIEI.

D-lui D. D. loco. Prin scrisoarea trimisă nu răspunzi cu nici un cuvînt celor scrise despre d-ta. Trimite-ne răspuns serios și în merit, și i-se va face loc.

D-lui I. V. I. în P. Nu mai stăruî și d-ta, te rugăm, asupra acestei certe, cu care ne-am ocupat deja prea mult. Ambii domni și-au spus cuvîntul, considerăm afacerea de încheiată. Întrînd și d-ta în discuție, ai provoca alte răspunsuri și nu s'ar mai sfîrși nici-odată. Aite lucruri te rugăm să ne trimiți, știu din partea locului, și dacă se poate, mai și despre bine, că de rău și de certe, sîntem sături.

D-sale M. T. în B. s. Noi nu mai avem. Un locuitor de aici însă, e aplicat a i-l da pentru 50 cr.

Pentru redacție responsabil: Ioan M. Corvin.

și argint atîrnă de crăcile noastre, sîntem încărcați cu poame ce lucesc și copiii bat din palme în jurul nostru, căci fie toate celelalte ori-cât de frumoase ar fi, tot »Pomul de Crăciun« rămăne cel mai frumos, — pe el l-a înfășurat Moș-Crăciun în vrăjitoriile lui cele mai minunate, cele mai alese.

Împrejurul crăcilor celor verzi ale speranței se încing tot felul de tablouri strălucitoare; și bogat și numai în aur stă pomul tainic și frumos. Dar' unul după altul toate tablourile strălucitoare se dau pe față. Aurul era numai spumă, speranțele se veșteșec, taina se desleagă, odată cu cea din urmă podoabă ce se scoate de pe pom, pierce și întreg farmecul, și nu mai rămăne dintr'însul decât un brad veșted. Tot așa și în sufletul copilului pierce unul după altul visele lui de aur; se desleagă una după alta tainele în cari era înfășurat; și cât de altfel e lumea de cum o credea sufletul lui!

— Când cad podoabele toate, se isprăvește și stăpînirea ta? întrebă Ploplu.

— Atunci, zise Bradul, pomul e aruncat în soba lângă care adesea multe povești frumoase își povestesc oamenii, uitându-se la jeratecul lui.

Toți le ascultă; dar' când auzim ceva ce nu ne place, atunci trosnim de sar schinteile în sus și oamenii se dau într'o parte speriați de lângă sobă. Și macar că merele aurite s'au dus toate, copiii tot se uită și ei triști din colțul lor cum arde bradul.

Eată aceasta-i istoria Iernei și a Bradului. Altă-dată vă voiu istorisi o poveste, pe care un Pom de Crăciun a auzit-o fiind în sobă; căci și oamenii știu istorii prea frumoase.

Dar' aceea v'o spun de altă-dată!

F. Puțlitz.

LOTERIE.

Tragerea din 24 Octomvrie st. n.
 Budapesta: 67 25 10 48 47
 Tragerea din 28 Octomvrie st. n.
 Timișoara: 28 1 52 76 36
 Tragerea din 17 Octomvrie st. n.
 Sibiu: 26 58 11 66 5

CALINDARUL SĂPTĂMĂNEI
 dela 20¹⁸⁹⁶ Oct st. v.

Zilele	Calindarul vechiu	Calindarul nou
	Dum. a 23-a d. Ros., gl. 6, sft. 1.	
Dum.	20 Muc. Artemie	1 Nov. T. S.
Luni	21 Cuv. Ilarion	2 Pom. Răpos.
Marti	22 Păr. Averchie Epis.	3 Humbert
Merc.	23 Ap. Iacob fr. Dlui	4 Carol Bor.
Joi	24 Muc. Areta	5 Emeric
Vineri	25 Muc. Marcian	6 Leonhard
Sâmb.	26 (+) M. Muc. Dimitrie	7 Engelbert

**Măcelărie nouă
 în Orăștie.**

Subscrisul îmi iau voe a aduce la cunoștința onoratului public din Orăștie și jur, că am deschis o

nouă măcelărie

în casele domnului **S. Corvin** (drumul țerii).

Rog onoratul public să binevoiască a mă onora cu cercetare, făgăduind a-i da totdeauna carne bună și sănătoasă, pe lângă următoarele prețuri:

- 1 kilo carne de vită 32 cr.
- 1 „ carne de vițel 32 cr.
- 1 „ carne de porc 48 cr.
- 1 „ carne de oale 28 cr.

Nicolae Opincar.

139 (484) 2—3 măcelar.

Edict de licitațiune.

— Zidire de biserică. —

Darea în întreprindere pe calea licitațiunii publice minuende, a edificării unei noue **biserici gr.-or. în comuna Câmpuri-Surduc** (p. u. Gurasada) se va efectui la fața locului în 27 Oct. st. v. (8 Nov. n.) la 10 ore a. m.

Prețul de strigare conform preliminarului de spese e: **6833 fl. 95 cr.** Materialul: peatră, cărămidă, năsip, precum și cărăușit, *le dă comuna!*

Doritorii de a licita vor avea a depune ca vadiu 10% din prețul strigării. Acestea se aduc la cunoștința publică cu adausul, că planul de edificare și alte condițiuni speciale se pot vedea la oficiul parochial concernent.

Îlia, la 23 Septemvrie 1896.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Iliei, în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

143 (487) 1—1

Avram P. Păcurariu,
 protopresbiter.

759 szám bvghtó
 1896

142 (485) 1—1

Árverési hirdmény.

Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrét teszi, hogy a kbányai kir. járásbíróság 1895. évi 4011 számú végzése következtében Pap Tivadar javára Stefan Nicolae ellen 108 frt 57 kr. s jár erejéig 1896. évi január hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 306 frtra becsült egy ló, egy kocsi takarmány, valamint szóbeli butorok és tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a körösbányai királyi bíróság 5205 1896. szám végzése folytán 108 frt 57 kr. tőkekövetelés, ennek 1895. évi április hó 1 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 64 frt 92 krban bírósággal már megállapított költségek erejéig Zdráptzon a végreh. szenedő házánál leendő eszközésére **1896. évi november hó 13-ik napjának d. e 10 órája** határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében késpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Körösbányán, 1896. évi október hó 22. napján.

Csucs Gyula,
 kir. bír. vghjtó.

Fondat 1885.

„ARDELEANA“

Fondat 1885.

institut de credit și de economii, societate pe acții.

Reședința societății: Orăștie (Szászváros).

Birourile societății se află în casele proprii (Piața-mare Nr. 2 și 4).

Capital social: 300.000 coroane.

Fonduri proprii ale societății: 175.000 cor.

Institutul primește:

DEPUNERI SPRE FRUCTIFICARE

sub următoarele condiții:

- a) depuneri cu anunț de 30 zile, cu 5%;
- b) depuneri cu anunț de 90 zile, cu 5½%;
- c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere, cu 6%.

Permițând starea casei, depuneri până la 1000 coroane se replatească îndată și fără anunțare.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulametul special pentru depuneri, la cerere se trimite gratuit.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se solvesc fără întârziere.

141 (486) 1—

Direcțiunea.

Starea depunerilor preste 1.400.000 Coroane.

Starea depunerilor preste 1.400.000 Coroane.

127 (488)

LIBRĂRIA

lui

H. Graef în Orăștie (Szászváros)

H. Graef recomandă onor. public librăria sa bogat provăzută cu tot felul de cărți, anume cu: toate cărțile de învățământ, atât pentru școlăle populare cât și pentru gimnazii, precum și tot felul de recuise de școală: caiete și unelte de desemn, condeiuri, tăblițe, hârtie, ș. a.

Ear' indeosebi publicului român recomandă frumoasele întreprinderi literare ce apar la București și Craiova în România, și anume:

„Biblioteca pentru toți“ sub conducerea d-lui Dumitru Stăncescu, editura d-lui Carol Müller în București. Apar în fiecare lună 2—3 volume frumoase ca înfățișare și neprețuit de bune ca cuprins! Au apărut din ea până acum 89 numeri. A se vedea cari sânt, la »Bibliografie«. Fiecare număr costă numai 16 cr.

Ascmena recomandă onoratului public iubitor de literatură publicația numită:

„Biblioteca de popularizare“ ce apare în Craiova. Director I. Hussar, editor Ralian și Ignat Samitca. A publicat până acum 23 volume (vezi »Revista Orăștiei« nr. 16 a. c. la »Bibliografie«). Fiecare volum costă numai 16 cr.

În urmă recomandă onoratului public cea mai nouă publicațiune, numită: „Biblioteca nouă“ din Craiova, edată de G. Sfetea. Publică volumașe de câte 40—50 pagini, de cuprins ales și bun, cu numai 8 cr. fiecare volumaș.

Despre tot ce a apărut nou în aceste folositoare publicații, „Revista“ vestește pe cetitori la rubrica „Bibliografie“ ori „Cărți nouă“. Totul se poate procura dela librăria mea în Orăștie. La comande prin postă, trebuie adaus, peste preț, un timbru de 3—5 cruceri pentru porto.

La cumpărări mai mari de hârtie și tipărituri se dă rabat însemnat.

➔ Ori-ce cărți, literare ori de știință, românești, ungurești, nemțești sau în alte limbi, ce nu le-ar avea deja, se procură îndată de această librărie!

137 (489) 4—4

Ospătărie și cafenea!

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că cu începere dela 1 Octomvrie n. a. c. am deschis în **Deva**, în strada maghiară (Magyar utca), o

Ospătărie și cafenea

nouă, arangiată cu gust și îngrijire după cele mai înaintate pretensiuni ale timpului. Servesc onoratului public cu tot felul de beuturi naturale și bune, pe lângă prețuri moderate!

Asemenea se pot avea în toată vremea tot felul de mâncări bine pregătite și ieftine!

Cost cu abonament, la ospătărie și acasă!

Rugând on. public pentru numeroasă cercetare, pe lângă promisiunea că va fi deplin mulțumit,

semnez cu toată stima

Alexiu Pascu,
 ospătar.

137 (489) 4—4